



SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(325)**

29. posiedzenie
Komisji Praw Człowieka
i Praworządności
w dniu 9 lipca 2008 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wejściem w życie Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób (druk senacki nr 190, druki sejmowe nr 552, 622).
2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oraz o zmianie innych ustaw (druk senacki nr 187, druki sejmowe nr 218, do druku nr 218, 219, do druku nr 219, 613).

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 18)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Stanisław Piotrowicz)

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dzień dobry państwu.

Otwieram posiedzenie Komisji Praw Człowieka i Praworządności.

Przedmiotem dzisiejszego posiedzenia będzie rozpatrzenie uchwalonej przez Sejm w dniu 26 czerwca 2008 r. ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wejściem w życie Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi z jednej strony a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony w sprawie swobodnego przepływu osób. W punkcie drugim mamy zaplanowane rozpatrzenie uchwalonej przez Sejm w dniu 26 czerwca 2008 r. ustawy o zmianie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oraz o zmianie innych ustaw.

Serdecznie witam pana marszałka Romaszewskiego, bardzo gorąco witam pana ministra Łukasza Rędziniaka z Ministerstwa Sprawiedliwości; witam panią Zofię Fiedorowicz, sędzię z Departamentu Legislacyjno-Prawnego; pana profesora Tomasza Staweckiego, eksperta Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego; bardzo gorąco witam panią Czesławę Ostrowską, ministra z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz pana Marcina Parnowskiego, głównego specjalistę w Departamencie Migracji.

Bardzo proszę przedstawicieli ministerstwa o przybliżenie problematyki ustawy dotyczącej Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi z jednej strony a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony w sprawie swobodnego przepływu osób.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Czesława Ostrowska:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie i Panowie Senatorowie! Szanowni Państwo!

Celem ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wejściem w życie Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi z jednej strony a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony w sprawie swobodnego przepływu osób jest dostosowanie niektórych przepisów prawa polskiego do umowy i protokołu, ponieważ nie uwzględniały one uprawnień obywateli i spółek szwajcarskich wynikających z umowy, o której mówiłam. Umowa zawiera postanowienia związane ze swobodnym przepływem w rozumieniu prawa Unii Europejskiej, a także postanowienia dotyczące wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek

oraz dostępu do rynku usług. Są one oparte na zasadzie równego traktowania obywateli Unii Europejskiej i Szwajcarii. Treść zasadnicza ustaw właściwie się nie zmienia, zostaje tylko dodany zapis mówiący o tym, że dotyczy to również obywateli Konfederacji Szwajcarskiej. Dziękuję.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę przedstawicieli Biura Legislacyjnego. Bardzo serdecznie państwa witam. Witam również państwa senatorów, przedstawicieli Komisji Praw Człowieka i Praworządności.

Bardzo proszę, bo państwo mają uwagi do projektu.

**Główny Legislator
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Agata Karwowska-Sokołowska:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Co do zasady omawiana ustawa nie budzi wątpliwości legislacyjnych. Pragnę tylko zwrócić uwagę na art. 9, który dokonuje zmian w ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej. W ustawie tej zmieniono wyłącznie art. 2a. W mojej ocenie należy rozważyć konieczność wprowadzenia analogicznej zmiany w art. 34a. Jest to spowodowane tym, że ustawa posługuje się dwoma różnymi pojęciami, które nie są tożsame, mianowicie jest to pojęcie prawnika z Unii Europejskiej i co do tej kategorii osób została wprowadzona zmiana w art. 2a, a drugie jest to pojęcie obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej posiadającego kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów zawodowym uzyskanych w państwie członkowskim Unii Europejskiej. Konieczna byłaby zmiana w art. 34, ażeby zasada swobodnego przepływu osób dotyczyła również tej kategorii podmiotów. Wydaje się, że ta zmiana jest konieczna również z tego względu, że bez dokonania nowelizacji w art. 34 pkt 1 sam ten artykuł będzie wewnętrznie sprzeczny, ponieważ w pkt 2 jest odesłanie do załącznika nr 2 do ustawy, a załącznik nr 2 w myśl omawianej ustawy będzie uwzględniał tytuły zawodowe nabywane przez obywateli Konfederacji Szwajcarskiej. Ja pozwołam sobie w opinii pisemnej przedstawić propozycję poprawki. Poddaję ją pod rozagę komisji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Proszę stronę rządową o ustosunkowanie się do propozycji.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Czesława Ostrowska:**

Bardzo dziękujemy za dostrzeżenie tego problemu. Zresztą procedowaliśmy już nad nim na posiedzeniu Komisji Gospodarki Narodowej, podczas którego wyraziliśmy zgodę na przyjęcie tej poprawki. Chciałabym teraz państwu powiedzieć to samo, mianowicie zgadzamy się i przyjmujemy tę poprawkę.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Serdecznie dziękuję.

Czy są głosy w dyskusji, czy ktoś z państwa senatorów lub z zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

W takim razie pozostaje nam przegłosować poprawkę, a później tekst całej ustawy.

Kto z panów senatorów, bo pań senator nie ma, jest za przyjęciem poprawki proponowanej przez Biuro Legislacyjne? (3)

Dziękuję.

Poddaję pod głosowanie tekst całej ustawy.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem ustawy? (3)

Dziękuję bardzo.

Kto z panów senatorów będzie sprawozdawcą?

(*Głos z sali: Przewodniczący.*) (*Wesołość na sali*)

Ale przecież nie wyszedł, tak jak to było podczas poprzedniego posiedzenia.

Kto z panów senatorów jest za tym, aby przewodniczący był sprawozdawcą? Dziękuję.

Wobec tego przechodzimy do omówienia drugiego punktu porządku obrad dzisiejszego posiedzenia, a więc do rozpatrzenia uchwalonej przez Sejm ustawy o zmianie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów oraz o zmianie innych ustaw.

Bardzo proszę przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości o przybliżenie problematyki ustawy.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Łukasz Rędziniak:**

Dziękuję bardzo.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Uchwalone w 1996 r. i wprowadzone z dniem 1 stycznia 1998 r. nowe instytucje prawne, takie jak właśnie zastaw rejestrowy jako jedna z form ograniczonego prawa rzeczowego, powstającego na podstawie przepisów prawa cywilnego, oraz sądowy rejestr zastawów, bardzo dobrze przyjęły się w polskim systemie prawa i potwierdziły swoją olbrzymią przydatność w obrocie gospodarczym oraz dla wspierania i ochrony stosunków majątkowych. Niemniej jednak niektóre z przyjętych wówczas rozwiązań były krytykowane ze względu na niedostosowanie do zasad prawa europejskiego, nieskuteczność, a także z powodu długotrwałego lub zbyt kosztownego sądowego postępowania rejestrowego. Usprawnienie funkcjonowania zastawu rejestrowego i rejestru zastawów stało się więc koniecznością, gdyż ograniczenia i trudności interpretacyjne dotychczasowych przepisów nie odpowiadały potrzebom obrotu oraz realizacji postulatów sprawnego postępowania sądowego.

Przepisy ustawy uchwalonej przez Sejm 26 czerwca 2008 r. z pewnością przyczynią się do usunięcia barier w celu pełnego wykorzystania instytucji zastawu rejestrowego w praktyce, a ponadto zagwarantują uproszczenie i przyspieszenie tego postępowania. Zmiany przyjęte w przedłożonej ustawie zapewnią także realizację obowiązku nałożonego przez art. 58 ust. 2 ustawy z 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym, który stanowi wymóg, by z dniem 1 maja 2008 r. organy władzy publicz-

nej umożliwiały odbiorcom usług certyfikacyjnych wnoszenie podań i wniosków oraz dokonywanie innych czynności w postaci elektronicznej, w przypadku gdy przepisy prawa wymagają ich składania w określonej formie lub wedle określonego wzoru.

Znowelizowane przepisy ustawy pozwolą na przesyłanie drogą elektroniczną wniosków rejestrowych do wydziałów rejestru zastawów w sądach rejonowych. Umożliwią one również składanie tą drogą wniosków do centralnej informacji o zastawach rejestrowych w celu uzyskiwania odpisów, zaświadczeń i informacji. Przesyłanie zarządzeń, postanowień i wszelkiej innej korespondencji sądów prowadzących rejestr zastawów oraz dokumentów i informacji z centralnej informacji będzie się mogło odbywać na wniosek strony także w formie elektronicznej.

Zakres zmian wprowadzonych w ustawie jest dość szeroki. Oprócz już wspomnianych, najważniejszych, należy wymienić jeszcze inne istotne rozwiązania, takie jak usunięcie ograniczeń podmiotowych, czyli zamkniętych dotychczas list wierzycieli uprawnionych do zabezpieczenia swoich wierzytelności w drodze zastawu rejestrowego, likwidację czasowego ograniczenia związanego ze składaniem wniosków o dokonanie wpisu zastawu rejestrowego do rejestru zastawów, które to ograniczenie obecnie zakłada, że jest na to jeden miesiąc od dnia zawarcia umowy zasadniczej, przyjęcie jednolitego sposobu określenia wierzytelności zabezpieczonej zastawem poprzez wpisywanie do rejestru najwyższej sumy zabezpieczenia, wprowadzenie administratora zastawu rejestrowego w przypadku zabezpieczenia wierzytelności z tytułu wspólnego udzielenia kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji lub akredytywy przez dwóch lub więcej wierzycieli albo wierzytelności objętej układem w postępowaniu upadłościowym bądź naprawczym, usprawnienie postępowania o wpis zastawu rejestrowego poprzez ograniczenie zakresu sądowego badania wniosku rejestrowego jedynie do kontroli treści i formy wniosku oraz dokumentów stanowiących podstawę wpisu, umożliwienie wykreślenia zastawu, jeżeli wniosek o wykreślenie złoży wierzyciel zabezpieczony zastawem, a także przez sąd rejestrowy z urzędu po upływie terminu określonego ustawą.

Zmiany dokonane niniejszą ustawą zarówno w przepisach ustawy – Prawo własności przemysłowej, jak i ustawy – Prawo lotnicze mają na celu zagwarantowanie skuteczności ustanowienia zastawu rejestrowego także na patentach i znakach towarowych oraz na statkach powietrznych z chwilą wpisania do rejestru zastawów i po ujawnieniu zastawu we właściwym rejestrze patentowym oraz rejestrze statków. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Bardzo proszę o stanowisko Biura Legislacyjnego.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie Marszałku! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne w przedstawionej opinii zawarło kilka uwag o charakterze legislacyjnym, które zmierzają do tego, aby uściślić przepisy ustawy. Założeniem i celem tych poprawek nie jest dokonywanie zmian merytorycznych w ustawie.

Jeżeli pan pozwoli, to przejdę do ich omawiania.

(Przewodniczący Stanisław Piotrowicz: Bardzo proszę.)

Dziękuję bardzo.

Pierwsza uwaga Biura Legislacyjnego dotyczy art. 1 pkt 1, a dokładnie zmiany w art. 1 ust. 1. Ustawodawca zrezygnował z wymieniania w art. 1 ust. 1 katalogu wierzytelności, które mogą być zabezpieczone zastawem rejestrowym, i w miejsce tego przepisu wprowadził przepis ogólny, określający zakres przedmiotowy ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów. Bardzo dobrze, że taki przepis znalazł się w ustawie nowelizowanej, niemniej problem związany z tym przepisem jest taki, że zakres ustawy, przedmiot ustawy nie został określony w sposób zupełny. Ustawa ma szerszy zakres, aniżeli to, co zostało wskazane w propozycji ust. 1, co znalazło się w ust. 1. Jeżeli weźmiemy pod uwagę cel przepisu ogólnego, który określa zakres przedmiotowy, funkcję, jaką pełni taki przepis, chodzi tu szczególnie o funkcję komunikatywną w aspekcie wyszukiwawczym z punktu widzenia adresata, to konieczne jest, aby przepis ogólny, określający zakres przedmiotowy, zawierał wszystkie elementy i określał pełen zakres treści przepisów zawartych w ustawie.

W związku z tym Biuro Legislacyjne zaproponowało zmianę, poprawkę do ust. 1 polegającą na tym, że wskazano w ust. 1 wszystkie elementy, które uregulowane zostały w ustawie nowelizowanej. Biuro Legislacyjne proponuje, aby ust. 1 otrzymał brzmienie: „ustawa reguluje ustanawianie, przeniesienie i wygaśnięcie zastawu rejestrowego, przedmiot tego zastawu, prawa i obowiązki zastawcy i zastawnika, zbieg zastawu rejestrowego z innym ograniczonym prawem rzeczowym, zaspakajanie zastawnika oraz prowadzenie rejestru zastawów”. Wydaje się, że takie brzmienie ust. 1 wypełni zakres przedmiotowy całej ustawy.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Przepraszam bardzo, może z punktu widzenia technicznego byłoby sprawniej, gdybyśmy od razu dyskutowali nad poszczególnymi poprawkami, żeby później do nich nie wracać.

(Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Dobrze.)

Co na to strona rządowa?

(Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Przepraszam, ale chciałbym coś jeszcze dodać do tego punktu.)

To proszę bardzo.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski:

Jest jeszcze jedna uwaga, która się wiąże z tym przepisem. Proszę państwa, ustawodawca w ustawie nowelizowanej wprowadził podział na jednostki systematyzacyjne, na rozdziały. Dotychczas rozdział pierwszy nosił tytuł „Ustanowienie zastawu rejestrowego” i art. 1 ust. 1 stanowił, że zastaw rejestrowy może być ustanowiony, po czym wskazywano rodzaje wierzytelności, które mogą być zabezpieczone zastawem. Teraz brzmienie ust. 1 będzie inne. Ust. 1 będzie określał zakres przedmiotowy ustawy, a więc będzie to przepis nie merytoryczny szczegółowy, lecz merytoryczny ogólny.

Jeśli ustawodawca decyduje się na jednostki systematyzacyjne, to przepisy merytoryczne ogólne powinny być wprowadzone w innym rozdziale, a mianowicie w rozdziale zatytułowanym „Przepisy ogólne”. Umieszczenie ust. 1 w takim kształcie w rozdziale 1 „Ustanowienie zastawu rejestrowego” może budzić wątpliwości interpretacyjne, a z punktu widzenia zasad techniki prawodawczej jest niepoprawne, ponieważ tytuł rozdziału pierwszego nie sugeruje określania przedmiotu całej ustawy, lecz zawieranie regulacji, które będą się mieścić w tytule rozdziału pierwszego „Ustanowienie zastawu rejestrowego”.

W związku z tym Biuro Legislacyjne proponuje uwzględnić podział na jednostki systematyzacyjne w ten sposób, że dotychczasowy rozdział 1 stałby się rozdziałem 1a, a przed rozdziałem 1a należałoby dodać rozdział 1 „Przepisy ogólne”, w którego treści znalazłby się art. 1 w całości, czyli art. 1 ust. 1 i ust. 2. Dziękuję.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę pana ministra.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Łukasz Rędziniak:

Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący! Panowie Senatorowie!

My przyjmujemy propozycję Biura Legislacyjnego odnośnie do treści art. 1 ust. 1. Jeżeli zaś chodzi o systematykę, to pozostawiam to do rozważenia, gdyż można to zmieniać, ale skutkiem tej zmiany będzie dość rzadka sytuacja, a mianowicie rozdział 1 będzie zawierał tylko jeden artykuł. Dlatego też proponowałbym się jeszcze zastanowić nad tą systematyką. Jeśli chodzi o zmianę merytoryczną, to jak najbardziej się zgadzamy.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Proszę bardzo.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Jakub Zabielski:

Dziękuję.

Tak naprawdę z punktu widzenia systematyki aktu, jednostek systematyzacyjnych nie ma znaczenia to, czy w jednostce jest jeden przepis, jeden artykuł, czy więcej artykułów. Rozdział 4 „Zbieg obciążeń” również jest bardzo wąskim rozdziałem, zawiera tylko dwa przepisy, wprowadzone w dwóch odrębnych artykułach, ale są to tylko dwa przepisy. Art. 1 także składa się z dwóch przepisów, z tym że ujętych w formie jednej jednostki redakcyjnej, jaką jest artykuł. Chodzi po prostu o to, aby w rozdziale, który zawiera postanowienia dotyczące ustanowienia zastawu rejestrowego, nie było przepisów, które nie mieszczą się w zakresie tego rozdziału, bo są tak naprawdę inne, są bardziej generalne w stosunku do tego, co znajduje się w tym rozdziale. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Czy ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie? Jeżeli nie, to dziękuję.

Bardzo proszę, kto z panów senatorów jest za przyjęciem tych dwóch poprawek zaproponowanych przez Biuro Legislacyjne?

(*Sekretarz Komisji Praw Człowieka i Praworządności Elżbieta Owczarek: Głosujemy nad nimi łącznie?*)

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Panie Przewodniczący, tak naprawdę to są dwie odrębne poprawki, bo jedna będzie zmierzała do tego, aby nadać nowe brzmienie ust. 1, a druga dotyczy systematyki aktu. Wydaje się, że lepiej by było, gdybyśmy głosowali nad nimi osobno. Przedmiot każdej z tych poprawek jest troszeczkę inny i nie byłoby najlepiej, gdybyśmy...

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dobrze, dziękuję.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem pierwszej poprawki? (3)

Kto jest za przyjęciem drugiej poprawki? (3)

Dziękuję bardzo.

Poprawki zostały przyjęte.

Bardzo proszę o przedstawienie drugiej propozycji.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Druga uwaga Biura Legislacyjnego dotyczy art. 1 pkt 4, zmiany w art. 4 ust. 1. Proszę państwa, przepis art. 4 ust. 1 w nowym brzmieniu wskazuje sytuacje, przypadki, w których może być ustanowiony administrator zastawu. Wprowadzenie do wyliczenia w art. 4 ust. 1 brzmi: „w razie zabezpieczenia” i w pkt 1 dotyczy to wierzytelności, w pkt 2 dwóch wierzytelności, w pkt 4 wierzytelności objętej itd. Tutaj wprowadzenie do wyliczenia pasuje do treści punktów.

Tymczasem w przypadku pktu 3 mamy pewną wątpliwość, o co tak naprawdę ustawodawcy chodzi. Czy chodzi tu o zabezpieczenie samego faktu przeniesienia części wierzytelności, czy też chodzi tu o możliwość ustanowienia administratora zastawu w przypadku, kiedy zostanie dokonane przeniesienie części wierzytelności, a w związku z tym przeniesieniem części wierzytelności będzie możliwe ustanowienie administratora zastawu? Tak naprawdę zdanie wprowadzające w tym kształcie wraz z pkt 3 brzmi: „w razie zabezpieczenia przeniesienia części wierzytelności”. Wydaje nam się, że z tego brzmienia, z kształtu gramatycznego wynika, że zabezpieczamy sam fakt przeniesienia części wierzytelności.

Mając na względzie wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych w tym zakresie, Biuro Legislacyjne zaproponowało dwie alternatywne poprawki. Proponuję je rozważyć, jeżeli oczywiście idea, którą Biuro Legislacyjne zawarło w swojej opinii, jest idea,

która przyświeca ustawodawcy, bo ja przyjąłem po prostu założenie, że o to ustawodawcy chodziło. Tak naprawdę należałoby najpierw ustalić, o co chodzi w art. 4 ust. 1 pkt 3. Jeśli założymy, że nie zabezpieczamy wierzytelność, tylko w związku z przeniesieniem części możliwe będzie ustanowienie administratora zastawu, to możliwe jest wprowadzenie jednej z dwóch poprawek: albo poprawki zawartej w tiret pierwszym w punkcie drugim opinii, albo poprawki zawartej w tiret drugim w punkcie drugim opinii. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Poproszę pana ministra o ustosunkowanie się do propozycji.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Łukasz Rędziniak:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo, my akceptujemy tę propozycję. Z tego, co rozumiem, Biuro Legislacyjne zaproponowało alternatywę. My właśnie nad tym dyskutujemy, choć w sumie skutek wprowadzenia tych poprawek jest ten sam. Prawda? Dyskutujemy, gdyż pan profesor jest zwolennikiem ładniejszego wyglądu przepisu, pani sędzia może większej funkcjonalności, w związku z tym może ja arbitralnie podejmę decyzję i wybierzemy drugie rozwiązanie, to z dodaniem ust. 1a i wykreśleniem pktu 3.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Proszę bardzo.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Wydaje się, takie jest zdanie Biura Legislacyjnego, że faktyczne będzie to lepsze ze względu na to, że w takim układzie w ust. 1 będziemy mówili o wierzytelnościach, a sam fakt czy zupełnie inny przypadek, powód ustanowienia administratora przeniesiemy do innego ustępu, choć z merytorycznego punktu widzenia to jest to samo. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję.

Czy ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę, pan senator Wyrowiński.

Senator Jan Wyrowiński:

Rzeczywiście ta druga propozycja wydaje mi się bardziej elegancka. Zgodnie z tym, co podniósł pan legislator, jest tak, że w tym wyliczeniu w pktach 1, 2 i 4 mówi się o wierzytelnościach, a tutaj mówi się o pewnej czynności. W związku z tym ta okoliczność wymaga odrębnego zapisu i zostało to chyba w dodanym pktcie 1a precyzyjnie przedstawione. Tak że byłbym za tym, żeby przystąpić do głosowania.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy zatem do głosowania nad tą poprawką.

Kto z panów senatorów jest za jej przyjęciem? (3)

Dziękuję bardzo.

**Starszy Legislador w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Ja jeszcze zwrócę się do pana ministra à propos przenieumerowania. W takiej sytuacji przenieumerowania dokonuje już Sejm. Jeżeli Senat przyjmie poprawkę, a później Sejm ją zaaprobuje, to wtedy dokona przenieumerowania. My po prostu musimy wskazać, gdzie dokonywana jest ta zmiana. To jest techniczna sprawa. Dziękuję.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Proszę o przedstawienie kolejnej poprawki.

**Starszy Legislador w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Poprawka trzecia zawarta w punkcie trzecim opinii ma charakter wyłącznie terminologiczny. Chodzi o zapewnienie spójności terminologicznej w nowym brzmieniu art. 10. Proszę państwa, w art. 10 ust. 1 mówi się o zastawie, zaś w ust. 2 o zastawie rejestrowym. W ust. 1 czytamy: „jeżeli umowa zastawnicza nie stanowi inaczej, zastaw obejmuje”, a w ust. 2 jest napisane: „jeżeli umowa zastawnicza nie stanowi inaczej, zastaw rejestrowy obejmuje”. Zdajemy sobie sprawę z tego, że w jednym i drugim ustępie mówimy o tym samym, w związku z tym dobrze by było, gdyby terminologia również była taka sama. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Czy są jakieś uwagi do tej propozycji?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Łukasz Rędziniak:**

Zgadza się.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Jeśli nie ma innych uwag, to poddaję tę poprawkę pod głosowanie.

Kto z panów senatorów jest za jej przyjęciem? (3)

Dziękuję.

Proszę o przedstawienie kolejnej poprawki.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Kolejna poprawka ma analogiczny charakter i dotyczy zmiany dokonywanej w art. 1 pkt 11, art. 17 ust. 2. Chodzi o to, żebyśmy wyraźnie powiedzieli, że w tym przepisie chodzi o przeniesienie zastawu rejestrowego i o wpis do rejestru zastawów, tak aby nie było żadnych wątpliwości, jakiego wpisu dotyczy przepis art. 17 ust. 2. Dziękuję.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Czy są uwagi?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Łukasz Rędziniak:**

Zgadzamy się, Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej propozycji? (3)

Dziękuję bardzo.

Czy to już wszystkie uwagi?

(*Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Panie Przewodniczący, jeszcze...*)

Jeszcze jedna.

(*Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Mam jeszcze dwie uwagi.*)

Proszę bardzo.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Panowie Senatorowie! Wysoka Komisjo!

Kolejna uwaga dotyczy art. 18 nowelizowanego niniejszą ustawą. Proszę zwrócić uwagę na to, że w art. 18 ust. 2 mówi się o okolicznościach, w których zastaw rejestrowy nie wygasa pomimo wygaśnięcia wierzytelności zabezpieczonej zastawem. W punktach wskazuje się, co musi określać umowa zastawnicza, aby zastaw rejestrowy nie wygasł. W pkt 1 jest mowa o tym, że należy wskazać stosunek prawny, z którego może wynikać nowa wierzytelność, a w pkt 2 jest mowa o wskazaniu terminu, w którym powinien powstać nowy stosunek prawny, w ust. 3 mówi się o stosunku prawnym, z którego wynika nowa wierzytelność. Jak się wydaje, zarówno w pkt 1, w pkt 2, jak i w ust. 3 mówimy o tym samym. Czy nie? Czy nie mówimy w tym momencie o nowej wierzytelności? To być może w pkt 2 i w ust. 3 mówimy o tym samym?

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Bardzo proszę pana ministra o ustosunkowanie się.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Łukasz Rędziniak:**

Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

To jest uwaga o charakterze merytorycznym i my się z nią nie zgadzamy. Dlaczego? Mianowicie znaczenie zwrotu „nowy stosunek prawny” nie jest tożsame ze znaczeniem sformułowania „nowa wierzytelność”. Nie każdy stosunek prawny od razu powoduje powstanie wierzytelności. Czekając pod salą, rozmawialiśmy nawet o tym z panem profesorem. Są przecież zawierane umowy kredytu odnawialnego, rewolwingowe. Najlepszym przykładem jest – pan profesor podał ten przykład – gwarancja, której pociągnięcie, z której skorzystanie dopiero utworzy wierzytelność, spowoduje jej powstanie. W momencie zawierania umowy gwarancyjnej wierzytelności jeszcze nie ma. Z tych powodów nie możemy się zgodzić z tą uwagą.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Bardzo proszę.

**Starszy Legislador w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Wysoka Komisjo, tak jak powiedziałem, istotą tej poprawki nie jest to, żeby cokolwiek zmieniać merytorycznie. Niemniej po analizie trzech przepisów, o których powiedziałem, art. 18 ust. 2 pkt 1, pkt 2 i ust. 3, doszedłem do wniosku, że mogą się rodzić wątpliwości. Zakładam w takim układzie, że w art. 18 ust. 2 pkt 2 jest mowa o tym samym stosunku prawnym, o którym mówi się w ust. 3. Tak? De facto w art. 18 ust. 2 pkt 2 chodzi o termin, w którym powinien powstać nowy stosunek prawny, z którego wynika nowa wierzytelność czy będzie wynikała nowa wierzytelność.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Rędziniak: Może wyniknąć.)

Tak, może wyniknąć. Tak naprawdę chyba o to tu chodzi. Prawda? W tej sytuacji wydaje mi się, że poprawkę Biura Legislacyjnego można by było zmodyfikować w ten sposób, aby w art. 18 w ust. 2 w pkt 2 po wyrazach „nowy stosunek prawny” dodać wyrazy „z którego powinna wynikać nowa wierzytelność” albo „z którego musi wynikać nowa wierzytelność” czy „z którego będzie wynikała nowa wierzytelność”, to już jest kwestia zastanowienia się nad tym, co z punktu widzenia prawnego byłoby najbardziej poprawne. Ja przygotowuję tę poprawkę na bieżąco, w związku z tym chwila na przygotowanie poprawnej wersji byłaby wskazana.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Proszę przedstawicieli ministerstwa.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Rędziniak: Może poprosiłbym pana profesora Staweckiego o zabranie głosu.)

Bardzo proszę, Panie Profesorze.

**Ekspert Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego
Tomasz Stawecki:**

Dziękuję serdecznie.

Panowie Senatorowie! Wysoka Komisjo!

Rozwiązanie czy przesądzenie, że z określonego stosunku będzie musiała wynikać wierzytelność, jest niepraktyczne i jest niejako wpychaniem stron w pewne rozwiązania dla nich niekorzystne. Ten przykład, który pan minister był uprzejmy wskazać, z gwarancją, która nie musi powodować powstania wierzytelności, jest najlepszą ilustracją takiej sytuacji. Dlatego przyjęliśmy, że dla stron, zwłaszcza dla stron nieprofesjonalnych, rozwiązaniem czytelnym jest moment powstania stosunku prawnego. Jeżeli klient przyjdzie do banku czy do domu maklerskiego i podpisze umowę, to on wie, że w tym momencie – data jest jasna, niebudząca wątpliwości – powstaje stosunek prawny. Redakcja oryginalna, która została przyjęta przez Sejm, jest jasna – tak mnie się wydaje – tu nie ma wątpliwości, o który stosunek prawny chodzi, jest wyraźne następstwo wygaśnięcia pierwotnego, oryginalnego stosunku i świadomie ustanowionego, powołanego stosunku drugiego.

Powiem jeszcze krótko o jednej sprawie, o tym, jaka jest funkcja tego przepisu, bo w gruncie rzeczy chodzi o cel rozwiązania. Otóż dotychczasowe rozwiązanie, które pozwalało utrzymywać tak zwany zastaw niegasnący – chodzi o to, że zastaw trwał, mimo że strony już nie chciały ze sobą współpracować, klient już nie chciał być klientem w tym banku – prowadziło czasem do tego, że banki nie wyrażały zgody na wykreślenie i klient był złapany w pułapkę. W związku z tym jeszcze w poprzednich projektach wymyślono takie rozwiązanie, aby znaleźć wyjście z tej pułapki. Rozwiązanie, które zostało przyjęte, jest proste. Strony mają sześć miesięcy po wygaśnięciu na przykład pierwotnej umowy kredytowej na zastanawianie się nad tym, czy chcą ze sobą współpracować. Jeśli chcą, to podpiszą jakąś umowę, kredytową czy podobną, i będą ze sobą współpracowały. Jeśli klient nie ma ochoty być klientem w tym banku czy prowadzić dalszej współpracy z tym partnerem, to nawet gdyby na przykład bank nie chciał go stracić, mija sześć miesięcy, nie ma podpisanego dokumentu, świadczącego o powstaniu stosunku prawnego, i zastaw wygasa. Wtedy bank nie ma możliwości, nie jest uprawniony do odmowy wydania odpowiedniego zaświadczenia, a klient ma roszczenie przeciwko bankowi i w razie czego istnieje odpowiedzialność odszkodowawcza banku za niewydanie takiego dokumentu, który pozwala wykreślić zastaw z rejestru.

Zatem i od strony funkcjonalnej, i od strony językowej ten przepis, jak mówię, zaproponowany pierwotnie, jeszcze kilka lat temu w Ministerstwie Sprawiedliwości, jest moim zdaniem jasny, jego konstrukcja i funkcjonowanie nie budzą wątpliwości, dlatego proponuję przyjąć wersję przyjętą w tekście sejmowym.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Bardzo proszę pana ministra o wypowiedź.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Łukasz Rędziniak:**

Jeszcze słowo, żeby rozwiać wątpliwości pana mecenasa. Ja zwracam uwagę na treść ust. 1: „stosunek prawny, z którego wynika lub może wynikać nowa wierzytelność”. W związku z takim brzmieniem tego zapisu dodatek, który pan mecenas proponował w modyfikacji, moim zdaniem nie jest konieczny i ten przepis można zachować w takim kształcie, w jakim został uchwalony przez Sejm.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

(Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Czy mogę?)

Proszę bardzo.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Ja dziękuję bardzo za wyjaśnienia, dziękuję, Panie Profesorze, przekonało mnie to. Dziękuję.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Czy to już wszystkie poprawki?

(Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Jeszcze jedna poprawka, Panie Przewodniczący.)

Proszę bardzo.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Proszę państwa, w trakcie prac w Sejmie dokonano nowelizacji art. 39 ust. 4, który zawiera upoważnienie dla ministra sprawiedliwości do określenia w drodze rozporządzenia wzorów urzędowych formularzy. Proszę państwa, z zasad walidacyjnych rządzących obowiązywaniem rozporządzeń wynika, że tego rodzaju zmiana przepisu upoważniającego spowoduje, że w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy utraci moc dotychczasowe rozporządzenie określające wzory formularzy. Pytanie jest następujące. Czy minister sprawiedliwości w okresie *vacatio legis* ustawy zdąży wydać nowe rozporządzenie określające wzory formularzy, tak aby w dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej nie było luki w systemie prawnym polegającej na tym, że nie mamy wzorów urzędowych formularzy i czekamy na nowe rozporządzenie w tej sprawie? Jeżeli istnieje jakieś ryzyko, że rozporządzenie nie zostanie wydane, należałoby czasowo utrzymać w mocy dotychczasowe rozporządzenie do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 39 ust. 4 w nowym brzmieniu. Można również do takiego przepisu, do takiej

poprawki zaproponowanej w mojej opinii dodać ograniczenie czasowe, mobilizujące ministra sprawiedliwości do tego, aby wydał rozporządzenie na przykład maksymalnie w terminie dwunastu miesięcy czy sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję.

Proszę stronę rządową o stanowisko.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Łukasz Rędziniak:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Czuję dużą sympatię do tego, co powiedział pan mecenas, bo w sumie normalnie tak to powinno działać, jednak nie mogę się zgodzić z tą poprawką. Pani sędzia słusznie zauważyła, że ta delegacja historyczna była niekonstytucyjna, bo brakowało wytycznych, na co zwrócił kiedyś uwagę Trybunał Konstytucyjny, i dlatego te wszystkie formularze są w zasadzie, proszę mi wybaczyć eufemizm, troszeczkę na lewo wydane. Z tego powodu my musimy wydać to rozporządzenie i muszą zostać przygotowane nowe formularze.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Z tego punktu widzenia tak, jeżeli przyjmiemy, że dotychczasowy przepis upoważniający jest niekonstytucyjny, niekonstytucyjne jest również rozporządzenie wydane na jego podstawie, to nie ma żadnych wątpliwości. Niemniej Biuro Legislacyjne troszczy się o to, aby mimo wszystko istniała w systemie podstawa do funkcjonowania tych wadliwych wzorów formularzy. Tak naprawdę przepis niekonstytucyjny jest dopiero wtedy, kiedy Trybunał Konstytucyjny stwierdzi jego niekonstytucyjność, a w rzeczywistości ten przepis nie został zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny. Dziękuję.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś chciałby zabrać głos w dyskusji?

Senator Jan Wyrowiński:

Ja myślę, że okoliczności, które przedstawił pan minister, oczywiście szanując wysiłek pana mecenasa...

(*Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski:* To jest tylko troska.)

...czynią tę poprawkę chyba bezprzedmiotową. Myślę, że...

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Z tego, co rozumiem, pan mecenas rezygnuje z tej poprawki. Tak?

**Starszy Legislador w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Panie Przewodniczący, zasada jest prosta. Tego typu przepis upoważniający to jest tak naprawdę furtka dla władzy wykonawczej. W rzeczywistości w żadnej ustawie nie powinniśmy zawierać takich przepisów, bo istotą dobrego funkcjonowania prawa jest to, że z dniem wejścia w życie przepisu upoważniającego wchodzi w życie również rozporządzenie. Taka jest istota, tak należy tworzyć dobre prawo, a to jest furtka na wypadek, gdyby coś nie zadziało. Dziękuję.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Łukasz Rędziniak:**

My z tej furty rezygnujemy.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Przed nami głosowanie nad całością ustawy wraz z poprawkami.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem zaproponowanej ustawy? (3)

Dziękuję bardzo.

Kto z panów senatorów będzie sprawozdawcą? Może pan senator, który zabierał głos w dyskusji? Serdecznie dziękuję.

Kto z panów senatorów jest za tym, żeby pan senator Wyrowiński był sprawozdawcą? Dziękuję.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzisiejszego posiedzenia.

Bardzo serdecznie dziękuję państwu, w szczególności dziękuję zaproszonym gościom z Ministerstwa Sprawiedliwości. Serdecznie dziękuję.

Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 53)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851